



Tiranë më 20.03.2023

ANKIM

ANKUES: Partia Demokratike e Shqipërisë, me seli në adresën: Donika Kastrioti Nr.3, Tiranë, përfaqësuar nga **Indrit Sefa**, me email: indrit.sefa@gmail.com dhe nr.cel: (+355) 694060752.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimit nr. 178, datë 18.03.2023 të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve “Për shqyrtimin e kërkesës për regjistrimin e koalicionit “Bashkë Fitojmë”, (BF) për zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore të datës 14 Maj 2023”.

BAZA LIGJORE: Nenet 21, 64, 65 dhe 66 të Kodit Zgjedhor;
Nenet 1 dhe 2 të Udhëzimit nr. 01, datë 23.12.2020 të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve “Për përcaktimin e rregullave për depozitimin e verifikimin e dokumentacionit të kandidimit, afatet për publikimin e listave të kandidatëve dhe miratimin e modeleve të kandidimit”;

DREJTUAR: KOMISIONIT TË ANKIMEVE DHE SANKSIONEVE

Të Nderuar,

Në 18 Mars 2023, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve ka vendosur “**1. Regjistrimin e Koalicionit “Bashkë Fitojmë” (PL- PDK – PBDNJ) “BF”, si subjekt zgjedhor pjesmarrës në zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore të datës 14 maj 2023 me parti pjestare të tij si më poshtë: a) “Partia e Lirisë” (PL); b) “Partia Demokristiane e Shqipërisë” (PDK); c) Partia e Bashkimit për të Drejtat e Njeriut” (PBDNJ). 2. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe publikohet në faqen elektronike zyrtare të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve. 3. Kundër këtij vendimi mund të bëhet ankim në Komisionin e Ankimeve dhe Sanksioneve brenda 3 (tre) ditëve nga shpallja e tij.”**

Pasi jemi njohur me dispozitivin dhe arsyetimin e këtij vendimi, çojmë se vjen në kundërshtim me nenet 65 dhe 66 të Kodit Zgjedhor, nenet 1 dhe 2 të Udhëzimit nr. 1, datë 23.12.2020 të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve dhe vendimin nr. 2, datë 22.01.2022 të Komisionit Rregullator. Prandaj, bazuar në nenin 21 të Kodit Zgjedhor, i drejtohem Komisionit të Ankimeve dhe Sanksioneve, duke kërkuar shfuqizimin e vendimit nr. 178, datë 18.03.2023 të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve, për arsyet si më poshtë:

RRETHANAT E CËSHTJES

1. Me datë 18.03.2023 është zhvilluar mbledhja e Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve me rend dite, ndër të tjera, “Për shqyrtimin e kërkesës për regjistrimin e koalicionit “Bashkë Fitojmë”, (BF) për zgjedhjet e organeve të qeverisjes vendore të datës 14 maj 2023.
2. Gjatë seancës për shqyrtimin e kësaj kërkesë përfaqësuesi i Partisë Demokratike ka kërkuar paraprakisht të njihet zyrtarisht me kërkesën për regjistrimin e koalicionit dhe dokumentacionin bashkëlidhur saj. Administrata e KQZ-së i ka vendosur në dispozicion përfaqësuesit dokumentacionin e kërkuar. Nga një shqyrtimi i kryer në sallën e mbledhjeve të KQZ-së, janë konstatuar elementë, të cilët në vlerësimin tonë bënin që kërkesa të ishte në kundërshtim me ligjin, e për rrjedhojë Komisioneri duhet të vendoste rrëzimin e saj. Këto elemente, të cilët do të trajtohen më gjërësisht në pjesën e analizës ligjore, i janë paraqitur Komisionerit.
3. Me vendimin nr. 178, datë 18.03.2023, Komisioneri ka vendosur t’i japë të drejtë përfaqësuesit të PD-së vetëm pjesërisht sa i përket faktit që në kërkesë, në pjesën e përbërjes së koalicionit përmendej edhe një “subjekt” me emërtimin “Partia Demokratike e Shqipërisë”, i cili nuk ishte i regjistruar si subjekt zgjedhor dhe përfshirja e tij në koalicionin “Bashkë Fitojmë”, vinte në kundërshtim me nenin 66 të Kodit Zgjedhor. Megjithëse, kërkesa dhe marrëveshja bashkëlidhur saj, mbeteshin të pandryshuara, me një element paligjshmërie të konstatuar nga vetë Komisioneri, ai ka vendosur regjistrimin e koalicionit si subjekt zgjedhor.

BAZA LIGJORE

4. Kodi Zgjedhor:
 - (i) Neni 65 parashikon se: *“1. Dy ose më shumë parti politike të regjistruara si subjekte zgjedhore në KQZ, sipas nenit 64 të këtij Kodi, mund të regjistrohen në KQZ si koalicion zgjedhor në shkallë vendi jo më vonë se 60 ditë përpara zgjedhjeve. 2. Partia politike pjesëmarrëse në një koalicion nuk mund të marrë pjesë në një koalicion tjetër dhe as të paraqesë kandidatë apo listë shumëemërore kandidatësh jashtë koalicionit ku ajo bën pjesë. 3. Në momentin e regjistrimit, koalicioni duhet të deklarojë partinë politike udhëheqëse të koalicionit. Për nevojat e zbatimit të këtij ligji, të gjitha të drejtat dhe detyrimet që ky ligj përcakton për subjektet zgjedhore përmbushen nga partia udhëheqëse e koalicionit. Marrëdhëniet midis partive pjesëtare të koalicionit dhe detyrimet reciproke midis tyre rregullohen në marrëveshjen e koalicionit, e cila është pjesë e dokumentacionit që depozitohet në KQZ.”*
5. Udhëzimi nr. 01, datë 23.12.2020 të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve *“Për përcaktimin e rregullave për depozitimin e verifikimin e dokumentacionit të kandidimit, afatet për publikimin e listave të kandidatëve dhe miratimin e modeleve të kandidimit”*:
 - (i) Neni 2 parashikon se *“1. Në përputhje me rregullat dhe afatet e përcaktuara në nenin 65, të ligjit nr. 10019, datë 29.12.2008, “Kodi Zgjedhor i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, subjektet zgjedhore paraqesin kërkesën për t’u regjistruar si koalicion zgjedhor në KQZ. Në momentin e depozitimit të kërkesës, koalicioni, duhet të deklarojë partinë politike udhëheqëse të koalicionit dhe depoziton, njëkohësisht, edhe marrëveshjen e koalicionit. 2. Marrëveshja duhet të përmbajë, të paktën: a) shprehjen e vullnetit të partive pjesëmarrëse për të qenë pjesëtare e*

koalicionit; e) numrin e kandidatëve që duhet të propozojë secila parti politike brenda koalicionit për cdo zonë zgjedhore.”.

ANALIZA LIGJORE

Në lidhje me legjitimimin e kërkuesit

6. Me shkresën nr. 143 prot., datë 15.03.2023, Partia e Lirisë ka paraqitur kërkesën me objekt *“Kërkesë për regjistrimin në KQZ të koalicionit zgjedhor”*. Bashkëlidhur kësaj kërkesë gjendet autorizimi për Z. Endrit Braimllari dhe marrëveshja e koalicionit. Në kërkesën paraqitur për miratim rezulton se subjektet kërkuese dhe pjesmarrëse në marrëveshje janë Partia e Lirisë, Partia Demokratike e Shqipërisë, Partia Demokristiane e Shqipërisë dhe Partia Bashkimi për të Drejtat e Njeriut. Po kështu marrëveshja e paraqitur së bashku me kërkesën për regjistrim përmban edhe nënshkrimin e subjektit të pretenduar Partia Demokratike e Shqipërisë e nënshkruar nga shtetasi Sali Berisha në cilësinë e pretenduar të kryetarit të kësaj partie.
7. Gjatë shqyrtimit në seancën e datës 18.03.2022 subjekti Partia Demokratike e Shqipërisë, e përfaqësuar nga Z. Indrit Sefa, në cilësinë e përfaqësuesit të përhershëm të këtij subjekti politik në KQZ ka marrë pjesë aktive në debatin në lidhje me regjistrimin e koalicionit BF duke parashtruar argumenta lidhur me detyrimin e KSHZ për refuzimin e kësaj kërkesë. Argumentat e paraqitur janë marrë pjesërisht në konsideratë nga KSHZ vetëm për pjesën me të cilën ky i fundit ka refuzuar të përfshijë si pjesmarrës në koalicion subjektin e pretenduar Partia Demokratike e Shqipërisë, e përfaqësuar nga shtetasi Sali Berisha në cilësinë e pretenduar të kryetarit të kësaj partie.
8. Pamvarësisht vendimit përfundimtar të Komisionerit, në aktet e depozituara në KQZ vijon të rezultojë si pjesë e kërkesës, pjesë e marrëveshjes dhe për pasojë edhe pjesë e pretenduar e koalicionit subjekti politik Partia Demokratike e Shqipërisë, fakt i cili në opinionin e gjerë publik krijon paqartësi lidhur me pjesmarrjen e subjektit politik Partia Demokratike e Shqipërisë në koalicionin Bashkë Fitojmë.
9. Një nga parakushtet formale të nevojshme për shqyrtimin e një ankimi të paraqitur ndaj vendimeve të KSHZ është legjitimiteti i palës kërkuese. Legjitimiteti në vetë vendimet e KAS apo Kolegjit Zgjedhor përcaktohet si interesi i ligjshëm i një pale. Në lidhje me jurisprudencën zgjedhore sa i përket ankimeve nga një subjekt zgjedhor ndaj veprimtarisë së një subjekti zgjedhor në formën e një koalicioni pjesë e të cilit ai nuk është, i referohemi edhe vendimit nr. 9, datë 23.03.2021 të vetë Komisionit të Ankimeve dhe Sanksioneve ku ka legjitimuar subjektin zgjedhor Partia Socialiste e Shqipërisë në ankimin e saj ndaj një vendimmarrjeje të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve për listën e kandidatëve të subjektit zgjedhor koalicionit PD-AN. Ky qëndrim (në lidhje me interesin e ligjshëm) u konfirmua dhe nga Kolegji Zgjedhor me vendimin nr. 3, datë 29.03.2021 të tij. Madje, Kolegji Zgjedhor, duke argumentuar se *“... nevojat e secilit subjekt zgjedhor, kur merr pjesë në garë plotësohen në përputhje me ligjin zgjedhor, i cili gjen njësoj zbatim edhe prej subjekteve të tjera zgjedhore”* i ka bërë një interpretim të zgjeruar interesit të ligjshëm të subjekteve zgjedhore në zgjedhje. Në këtë kontekst është tërësisht i provuar legjitimiteti i palës ankuese Partia Demokratike e Shqipërisë për ngritjen dhe marrjen në shqyrtim të këtij ankimi.

Në lidhje me përmbajtjen e kërkesës dhe marrëveshjes

10. Në këtë pjesë do të ndalemi në ligjshmërinë e përmbajtjes së kërkesës dhe marrëveshjes së koalicionit. Konkretisht, në faqen e parë të kërkesës thuhet “*Emri i koalicionit është “Bashkë Fitojmë” (PL-PD-PDK-PBDNJ).*”; po në faqen e parë vijon: “*Partitë përbërëse të koalicionit janë: “Partia e Lirisë; Partia Demokratike e Shqipërisë; Partia Demokristiane e Shqipërisë; Partia Bashkimi për të Drejtat e Njeriut”.* Ndërsa, në marrëveshje thuhet “*Drejtuese politike e koalicionit është Partia Demokratike e Shqipërisë e përfaqësuar nga organet drejtuese të saj.*”
11. Neni 65, pika 1 e Kodit Zgjedhor, sic me të drejtë arsyeton edhe Komisioneri në vendim marrjen e tij, përcakton tre kushte për regjistrimin e një koalicioni zgjedhor: 1. Koalicioni formohet vetëm nga parti politike. 2. Partia politike të jetë e regjistruar si subjekt zgjedhor në KQZ. 3. Numri i partive politike që mund të hyjnë në koalicion, i cili duhet të jetë dy ose më shumë. Kuptohet që të tre këto kushte janë kumulative dhe pranimi i një kërkesë për regjistrim koalicioni kërkon përmbushjen e njëkohshme të tyre. Në rastin konkret, rezulton se njëra nga subjektet pjesëmarrëse të koalicionit nuk është parti politike, përkatësisht subjekti “Partia Demokratike e Shqipërisë”, rrjedhimisht ky subjekt nuk ishte i regjistruar as në KQZ si subjekt zgjedhor. Kaq do të mjaftonte në fakt që Komisioneri të vendoste rrëzimin e kërkesës për koalicionin “Bashkimi për Fitore”.
12. Por, ndryshe nga sa arsyeton Komisioneri, që përpiqet ta trajtojë marrëveshjen e koalicionit si një dokument formal, Kodi Zgjedhor dhe aktet nënligjore të nxjerra në zbatim të tij, imponojnë detyrimin edhe të verifikimit të përputhshmërisë së përmbajtjes të marrëveshjes me ligjin. Konkretisht, një nga kërkesat kryesore të nenit 65 të Kodit dhe nenit 2 të Udhëzimit nr. 01, datë 23.12.2020 është shprehja e qartë e vullnetit të partive pjesëmarrëse për të qenë pjesë e një koalicioni zgjedhor. Në përmbajtje të kërkesës dhe marrëveshjes ka referenca të qarta ndaj Partisë Demokratike të Shqipërisë, e cila për asnjë moment dhe në asnjë rast nuk ka shprehur vullnetin apo dëshirën për të qenë pjesë e një koalicioni të tillë.
13. Mungesa e këtij elementi thelbësor, pra shprehja e vullnetit nga subjekti zgjedhor për të qenë pjesëmarrës në një koalicion zgjedhor, e bën marrëveshjen të paligjshme dhe imponon detyrimin për KQZ që të refuzojë regjistrimin e saj. Megjithatë, ky element paligjshmërie është konstatuar edhe nga ana e vetë Komisionerit, ai ka vendosur pranimin e kërkesës dhe regjistrimin e saj, duke ndërhyrë dhe ndryshuar vullnetin e kërkuarit. Pra, ndryshe nga sa thuhej në kërkesë për subjektet pjesëmarrëse në koalicionin zgjedhor, Komisioneri ka vendosur regjistrimin e një koalicioni vetëm me tre prej tyre, duke vepruar në fakt në tejkalim të kompetencave të tij. Ligji zgjedhor dhe aktet nënligjore autorizojnë Komisionerin vetëm të vendosë pranimin apo rrëzimin e një kërkesë, por jo të ndërhyjë në përmbajtjen e saj apo të marrëveshjes së koalicionit për ta sjellë në formën që ai gjykon se është në përputhje me ligjin.
14. Një tjetër element paligjshmërie në këtë marrëveshje koalicioni është edhe mungesa e përcaktimit të numrit të kandidatëve që duhet të propozojë secila parti politike brenda koalicionit për çdo parti zgjedhore (shih nenin 2, pika 2, gërma “e” e Udhëzimit nr. 1/2020 të Komisionerit). Ky element është vecanërisht i rëndësishëm pasi në faqen e parë të marrëveshjes thuhet se drejtuese politike

është Partia Demokratike e Shqipërisë, e përfaqësuar nga Sali Berisha, ndërkohë që në media kanë qarkulluar deklarata nga përfaqësues të Partia e Lirisë, se kandidatët do të vijnë nga rradhët e subjektit “Baskimi per Fitore”. Në kushtet kur Komisioneri ka vendosur që të përjashtojë subjektin “Komisioni i Rithemelimit” nga marrëveshja e koalicionit, cili do të jetë subjekti apo partia politike që do të propozojë kandidatët për kryetar bashkie. Marrëveshja nuk e thotë dhe as vendimmarrja e Komisionerit nuk jep përgjigje.

15. Këto paqartësi në vendimmarrjen e Komisionerit, në fakt janë reflektuar edhe në publik, pasi individë të caktuar, që pretendojnë se janë kandidatë të subjektit “Bashkimi per Fitore”, zhvillojnë takime me emër dhe logo të njëjta me ato të Partisë Demokratike (foto bashkëlidhur), duke prodhuar një konfuzion për zgjedhësit, që nenin 66 i Kodit Zgjedhor përpiqet ta eliminojë, në mënyrë që zgjedhësi të jetë shumë i qartë në momentin e votimit lidhur me partinë dhe kandidatin që ai dëshiron të votojë. Argumentet e mësipërme provojnë qartë se në tërësinë e saj, kërkesa dhe marrëveshja e depozituar nga Partia e Lirisë janë në kundërshtim me ligjin zgjedhor dhe aktet nënligjore, dhe si të tilla duhen rrëzuar.

KONKLuzioni

16. Kërkesa dhe marrëveshja përmbajnë referenca te Partia Demokratike e Shqipërisë, në kushtet kur kjo e fundit as nëpërmjet kryetarit të saj apo ndonjë personi tjetër të autorizuar nga ana e tij, nuk ka shprehur vullnetin për të qenë pjesëmarrëse në këtë koalicion. Marrëveshjes i mungon edhe një element tjetër i rëndësishëm që ka të bëjë me përcaktimin e numrit të kandidatëve nga secila parti politike. Në kushtet kur subjekti “Partia Demokratike e Shqipërisë” është përjashtuar nga marrëveshja, mbetet e paqartë se cila parti politike do të propozojë kandidatët e koalicionit.
17. Prandaj, duke pasur parasysh sa më sipër, bazuar në nenin 64, 65 dhe 66 të Kodit Zgjedhor, nenet 1 dhe 2 të Udhëzimit nr. 01, datë 23.12.2020 të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve, , përfundimisht,

KËRKOJMË:

- Shfuqizimi i vendimit nr. 178, datë 18.03.2023 të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve “*Për shqyrtimin e kërkesës për regjistrimin e koalicionit “Bashkë Fitojmë”, (BF) për zgjedhjet për organet e qeverisjes vendore të datës 14 Maj 2023*”.

Me konsideratë,

PARTIA DEMOKRATIKE E SHQIPËRISË

INDRIT SEFA